

EDINOST

Glasiilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V odlični je moč«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsoto leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporavnih in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Oporavnih, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Volitve v državni zbor.

(Konec.)

Žalostno, a resnično je, da se tukaj v Trstu sistematično dela za širjenje Iredente in da je tukaj magistrat, ki je ob enem tudi politična oblast, kakor drugod c. k. glavarstva, ono sredstvo, ki najbolj pospešuje načrte Lahonov.

Ko to pišemo, prišlo nam je na misel, zakaj nek vlada, ki bi lahko tukaj ustanovila posebno politično oblastnijo I. instance, vse agende cesarskih oblastnih pušč v rokah mestnega magistrata; saj so one agende le oddane in niso nobena postavna privilegija mestnega zastopa. Prav tako mislimo, da bi vlada, kadar so jej znani manevri pri sestavljanju volilnih imenikov, ne dala sestavljati zadnjih brez kontrole vladnih organov.

Mi imamo tukaj c. k. davkarski urad, ki ima vse davkoplačevalce znanomovane. Temu uradu naj bi se ukazalo napraviti izkaz davkoplačevalcev in na podlagi tega izkaza naj bi se potem kompilirali volilni imeniki. Tako se godi drugod; zakaj bi se ne tudi v Trstu, kder je kontrola bolj potrebna, nego kodar koli drugod v Avstriji.

Mnogo, mnogo volilcev je letos reklamiralo svoje volilno pravo; videli bomo zdaj, kako jo zvije magistrat, da doseže zopet svoje namene; skoraj gotovo mnogim odbije volilno pravo brez pravih razlogov; potem bo treba rekurirati na mestni zbor, a končno morda celo na najvišje državno sodišče. Ubogi davkoplačevalci bodo imeli torej najbrže trnjevo pot, predno dosežejo svoje svete pravice.

Letos je sicer zapaziti živahnije delovanje proti magistratovem nakanam; ali borba je tako težavna, da je končni uspeh posebno nam Sloven-

cem le z največjo požrtovalnostjo rodoljubov mogoč.

Kakor rečeno, borba bo huda posebno pri volitvah za državni zbor; najhujša bode v III. volil. razredu, kder bodo Italijani proti Nabergoju kandidirali Leopolda Mauronerja; temu kandidatu bode pomagal magistrat z vsem svojim aparatom. Bodo pomagala pod roko sama Lahonska stranka in bodo pomagali tudi mnogi takozvani patrijotični Lahi in tudi nekateri Nemci.

Ali i od naše strani se dela in se bode delalo z vso močjo, da se odbije silni napad. Ko bomo imeli popravljene volilne imenike v roki, pokaže se, da je v III. volilnej skupini za državni zbor (IV. mestni razred in vsa okolica) najmanj 5000 volilcev, od katerih bode spadala blizu polovica na okolico, polovica na mestni IV. razred. Od teh pride na volišče najmanj 1500 meščanov in 1600 do 1800 okoličanov. Od meščanov utegne dobiti Nabergo najmanj 500 glasov, od okoličanov pa do 1200. Mauroner torej pri vsej silnej agitaciji vendar ne dobi zadosti glasov. Ali ta račun je le potem pravi, ako se okoličanov res udeleži najmanj 1600 volitve; ako pa bi bili zanjikerni in ne bi prišli v kolikor mogoče velikem broju na volišče v Trst, potem bi postala zmaga našega kandidata jako problematična. Mi računimo trezno, ne varamo se s zmagami, katere so še v božjej roki. Ali to smemo uže danes trditi, da vendar pojde, da le okoličani stori svojo dolžnost, in poslušajo društvo Edinost, ki jih prav uči.

Mi torej vsem volilnim odborom v okolici uže danes silno priporočamo, naj uže zdaj zbirajo okolo sebe vse moči, nobenega poštenega volilca naj ne puste iz vida, pa tudi volkove v jančjej koži naj dobro nadzorujejo. Gorje nam, ako ta pot propademo z

Nabergojom, Lahonstvo potem še bolj povzdigne svojo glavo in ne bode se strašilo nobenega sredstva, da uniči nas stražnike slovanstva ob Adriji. Društvo Edinost gleda zadosti po svojej moči, odbor tega društva se ne boji nobenega truda, nobene nevarnosti, on bode stal v boju vedno v prvih vrstah. A dolžnost, sveta dolžnost vsacega Slovana v Trstu in okolici je, da odbor podpira, da mu olajša pretežavno nalogo. Težko delo bode, ali toliko večje zadoščenje, ako zmagamo.

O volitvah v mestni zbor denes še nočemo govoriti. — Reklamacij bode tudi za mestni zbor na stotine, posebno v III. in IV. razredu in najbrže utegne delo vzrasti magistratu tako čez glavo, da se bodo mestne, oziroma deželnozborske volitve morda kesneje vršile, nego se denes računi. Čas bi bil, da Slovenci osobito v IV. razredu kompaktno nastopijo in postavijo tudi nekoliko svojih kandidatov. Ako pa se dela in stanovitno dela, utegnejo Slovenci v tem razredu celó popolnoma odločevati. — Le nemarnosti manj, pa več politične zrelosti in zavednosti, pa mora iti.

Volitve so pred durmi, Tržaški Slovenci sklepajmo svoje vrste; čast si napravimo, ako smo previdni in pogumni.

Volilcem i volilnim možem v Istri.

Uže meseca i meseca napada se na naše moče v protivniških nam novinah talijanskih i nemških.

Te dni so se tiskali v talijanskih novinah proglasi. Ti talijanski proglasi so se tiskali tudi posebe na velikih papirjih i s debelimi črkami. Prilepilo se jih je po zidovih v mestih i vaseh. Poslalo se jih je uradom i posameznikom.

Kaj se je dogodilo, k čemu vse to, kaj hočejo ti proglasi?

Volitve za državni zbor se imajo vršiti. Narod ima izvoliti moče, koji bodo v

njegovem imenu v carevem gradu Dunaju govorili i delali skupaj z moči iz drugih dežel.

Pred dvanajstimi leti prvi krat, pred šestimi leti drugi krat so se vršile takove volitve po vseh deželah našega cesarstva, ter tudi v Istri.

Zunajne občine pazinskega, voloskega i lošinjskega okraja so izvolile oba krat D. ra Dinka Vitezića. To je bil prvi mož, koji je na Dunaju pozdignol svoj glas v korist isterskih Slovencev i Hrvatov, za koje se do tedaj tam skoro še znalo ni.

Zavovarjal je slovenski i hrvatski jezik v šoli, uradih i javnem življenju.

Odkrival je rane našega naroda i krivice, koje mu se godé.

Predlagal je načine, kako bi se imele zdraviti te rane i odstranjivati krivice.

Vsako priliko je porabil, da se zavzame za dobro duševno i telesno našega zaluščenega i siromašnega naroda. Za svoj osební interes ni nikdar delal; še celó telovaje za narod delal je naravnost proti svojim osebnim interesom.

Skoraj izide debela knjiga, koja bode vsakemu i za vsa vremena svetodila, kaj je on za narod govoril i koliko delal.

Vselej je branil pravico v cerkvenem, narodnem i državem oziru.

Mrzel je krivico, ljubil je pravico, i za to je bil preganjan — ne od naroda, nego od njegovih protivnikov.

Lani i letos se je delalo protiv njemu z raznih strani; mrzka sredstva se je rabilo proti njemu; najpodleje spletke se je izmisljalo, da se uniči v njegovih izbornikih zaupanje, koje v njega imajo.

On je čiste vesti. On odgovarja na vse to, ne sladkimi i laskavimi besedami, ampak sa svojim neumornim i uspešnim delovanjem.

Njegovi izborniki ne bodo se dali zapeljati ne spletkami, ne varkami, ampak se bodo gotovo ozirali na njegovo neumudno delovanje i pokažo mu svoje zaupanje a tem, da ga zopet izvolijo svojim zastopnikom na Dunaju.

Volilci zunajnih občin okraja koparskega, porečkaga i puljskega niso bili tako srečni pri volitvah, kakor oni prvi.

Pred dvanajstimi leti so dali naši volilci svoj glas velikemu pokojniku biskupu Juriju Dobrili. Kako je on ljubil naš narod, pokazal je v svojem življenju i na smrtnoj postelji. Glavna skrb mu je bila, da bi odgojil kolikor več mož, koji bi časom vodili narod po dobrih stezah. Sam je povse skromno živel, a vse, kar je pribrani, dal je za odgojo duhovnikov i drugih. V svojej oporoki je zapustil vse svoje premoženje za podpore uboge mladine iz

PODLISTEK.

Narodne pripovedke.

Iz Spodnje Štirské.

IX.

Enkrat je živel neka žena, katera je imela dva sina in edno hčerko. Nekega dne rečeta sina materi: Midva greva orat, opoludne naji ne bo domov, naj priinese južino na njivo hčerka; ona pa pravi, da ne zna poti, na to rečeta brata: Midva vrezava brazdo s plugom od doma do tiste njive in tako naju gotovo moraš najti.

Ali ta čas, ko je mati južino pripravljala, vrezal je tudi vrag eno brazdo. Mati da južino hčerki, da jo ponese bratoma, katera sta uže gotovo težko čakala, bil je namreč vroč soparen poletni dan in sitni obadi so jima brenčali krog ušes, da sta se jih težko branila.

Ali hčerka zagleda dve brazdi, in toraj ne ve, katere bi se držala; premišljuje nekaj časa in na zadnje se napoti po tistej, katero je vrag vrezal, po dolgej poti pride do vraga, ali zdajci mora ona pri njem ostati za kuharico.

Proti večeru prideta sina gladna in žejna domu; pokarata mater, ker jima ni južine poslala; mati prestrašena pravi, da jima je južino po svojej hčerki poslala, ona

dva pa trdita, da nista žive duše nikder videla. Najstari brat gre pogledat, pa tudi on zagazi po onej »vražjej« brazdi ter zadnjič pride tudi on do vragove domačije. Tistikrat pa je bila sestra sama doma, vrag se je nekam napotil, morehiti je uže »vohale«, kako bi spet mogel kako zalo dekle v svojo mrežo vloviti in svojo družino si množiti, ker to je njih posel. — Ko ga sestra zagleda, veli mu, naj hitro odide, da ga vrag ne sklonči; zdajci pa se vrne vrag in jej veli: Ti imaš nekoga krščenega pri sebi. Hitro ga je morala pred njega privesti, in ko ga vidi, reče jej, naj mu priinese skledo »olova« — kadar si je vrag nabasal želodec, reče njenemu bratu: Ziaj greva metat moj meč; prvi ga požene vrag tak močno, da ga dva dni ni bilo nazaj, zdaj pa ga da njenemu bratu, naj ga tudi on zahtí, on ga zahtí ali naglo je natla pal. — Zdaj pa reče vrag: Greva se metat; zgrabi našega znanca in ga zahtí tako močno, da je duri strl ž njim.

Ko se starši brat ne vrne, gre iskat mlajši njega in sestro; pa tudi on prav tja pride in tudi temu se je prav tako zgodilo. — Ko mati vidi, da nema več sina ne hčeri, vsa žalostna prosi Boga, da bi jej dal vsaj takega sina, kakti je palec; Bog se nje usmili ter jej podari sina in ime mu je bilo »Palček«.

Posebno čudno pa je bilo še to, da se je naglo razvijal; prvi dan po rojstvu je uže hodil, drugi dan uže govoril, a tretji dan pa je uže krave gnal na pašo, in kadar je gnal na pašo, zlezel je volu v uho in

tam z bičem pokal. Kadar pa so pasli skupno pastirji, svadili so se mej seboj in pričkali, drugi pastirji mu pravijo, naj le tiho bo, drugače ga vrag vzame kak njegova brata. »Palček« žene čedo domu, pa ker ni mogel, ker je bil majnen, teči tako, da bi čedo dohajal, spet zleze volu v uho in tam poka z bičem, kakor je sploh navada, da pastirji na pašo in domu grede, zadaj za čedo pokajo. Kadar domu prižene, pravi materi: Mati, ali sem imej jaz brate? mati pa mu reče, da ni imel bratov. Drugi dan zopet žene čedo na pašo, tu ti zdaj se je s pastirji prepiral, in pastirji mu pravijo, da pride vrag po njega, kakor je prišel po njegova brata in sestro. Ziaj on premišljava, kak bi on mogel to od matere zvedeti — in zakaj mu to taji — premišljava nekaj časa, popraska se malo za ušesom in pravi sam pri sebi: Šmentau, uže imam dobro pomoč. Žene spet domu čedo kakor prvi dan; doma zopet pravi materi: Mati! spodaj pod našo hišo je velik kup cekinov. — Da, sinček moj! Kaj nama koristijo, če pa do njih na moreva; on pa pravi: Uže prideva. — Jaz hišni vogel privzdignem, in vi zlezete ponje notri. On res vogel privzdigne in mati se zmuzne notri pod vogel; kadar je pa mati uže na pol pod voglom, hitro »Palček« vogel na mater spusti in sedaj pravi: Mati! sem imej jaz brate? — Imel si imej, ljubo dete, dva brata in eno sestro. Zdaj palček zopet privzdigne vogel, pod katerim je mati čepela, da se skoraj na pol mrtva privleče izpod vogla, in sedaj

mu mati pripoveduje, kako se je zgodilo z njegovima bratoma in sestro.

»Palček« pa reče materi: Mati! tudi jaz jih pojdem iskat. Mati žalostna misli, da zdaj še tega sina zgubi, zadnjega otroka, katerega je od Boga izprosil, joka in tarna, a vse nič ne pomaga. Sin se le napoti iskat brata in sestre. Malo se je uže poznala brazda, bila je uže semtertja vsa zametana, le tu pa tam se še je poznal sled, vendar je prišel po tej brazdi tja, kder so bili sestra in oba brata, oni ga ne poznajo, ker ga še niso nikdar videli, rodil se je namreč še le, ko so prvi bili uže v sužnosti. On jim pa razloži, zakaj je prišel, rekel je, da hoče rešiti vse in je odvesti domu. Sestra pravi: Težko nas rešiš, ker skoraj pride vrag, v čegar oblasti smo mi vsi, in bojim se, da ti kaj žalega ne stori, ker si jako majhen. Ona ga skrije pod pisker. Kadar pa pride vrag domu, tudi zdaj reče: Ti imaš krščansko dušo pri sebi, in z groznim glasom zatuli, naj ga takoj pokaže. Palček to začuje, prevrne pisker, skoči na stol in reče: Tu sem, kaj pa češ! Vrag ga komaj ugleda, pa se močno nasmeje in pravi njegovej sestri, naj mu da jesti. Palček je jedel, ker presneto mu je že piskalo po želodec, da bi lahko pajki predli v njem, tako prazen je bil.

On je povžil dano mu jed blazno, a vrag pa ni nič jedel, ko povžije, reče mu vrag, zdaj pa se malo oddahni, jutruj bova meč metala. Prvi ga zahtí vrag tako močno na viš, da ga 6 dni ni bilo

poreške i tržiške biskupije. Za to se zna po vsej Istri, o tem svedoči konvikt v Trstu.

On ni imel nikake osebnih svrhe in osebnih interesov. On je delal i žrtvoval vse svoje za narod.

Pred dvanajstimi leti ga narod povsod menda ni poznal: Gotovo ni pojmiti imenitnosti volitve. Bila je ona prva volitev. Ni poznal svojih protivnikov. Dal se je zapeljati. Nekoliko glasov več je dobil Dobrihn protikandidat talijanske stranke.

Pred šestimi leti so volili naši možje deželnega šolskega nadzornika Antona vit. Klodiča, moža prezasluznega za šolstvo v Primorju. I proti njemu so se vzdignoli naši protivniki. Posebno se je prigovarjalo, da ni domačin, da ni iz Istre. Večina volilnih mož se je dala pregovoriti. Ni izvolila Klodiča, ampak njegovega protikandidata, talijanske stranke, Talijana.

Dokler Talijani volijo Talijana za svojega zastopnika, stvar je povse v redu. Ali da Slovenci i Hrvati volijo Talijana, to je najmenj rečeno, čudno in nenavadno.

Kri ni voda. Vsak pravi človek čuti več za svoj narod, nego za drugi, ter prema temu dela.

A brez zamere: ali je zastopnik zunanjih občin okraja koperskega, poreškega i puljskega šel kdaj mej narod, da izve za njegove potrebe? Ali je kdaj ustno ali pisмено polagal svojim volilecem račun o svojem delovanju? Ali je on kdaj razlagal program svojega delovanja pred izborniki? Ali je kdaj v šestih letih spregovoril v prid Slovincem i Hrvatom, njegovim izbornikom? Kolikor je nam znano, moramo odgovoriti na vsa ta prasanja z ne.

Zastopniki talijanske isterske stranke niso v obče v zboru govorili, a zadnji čas so se zavzimali za visoko pravno šolo v Trstu, talijanske, mej tem ko mi Slovenci i Hrvati nimamo povsod ni ljudskih šol, i nobene srednje.

Talijanska stranka bode tudi ta krat naperjala vse svoje sile, da zmaga njeni kandidati.

Zato oni napadi na naše može, za to oni proglasi, omenjeni v začetku ovega članka.

Kakov ima biti ta njeni kandidat, to kaže najbolje odbor, koji postavi kandidata. Ta odbor je odbor društva «società politica istriana».

Temu društvu je po njegovih pravih glavni namen, širiti talijansko kulturo i talijanski jezik v Istri. Ono hoče zastopnika, koji bode branil kulturo, tradicije, jezik. Ono hoče, da se razprše grožnje meštarskega plujca, koji da bi hoteli na vsak način za svoje osebne interese lišiti Istro njene omike, njenih tradicij, njenega jezika... i napraviti je hrvatskom, se ve da tudi slovenskom.

Kakor da se more pohrvatiti i posloviti ono, kar je hrvatsko i slovensko!

Reci mu da ti neredi!

Jezik večine prebivalcev Istre je jezik hrvatski i slovenski. On se ozvaja po isterskih brlih i dolinah uže tisoč i več let. Njim se tudi v Istri opravlja služba božja sto i sto let. Njega so duhovne i posvetne oblasti v vseh prošlih stoletjih priznavale.

Sedaj, v devetnajstem veku, da se ga zataji! Da oni, koji ga branijo, hočejo nekoga povratiti ali posloviti!...

Oni, koji žive v Istri talijansko kulturo i talijanski jezik.

Koji beže ko sliho v saborskej dvorani govoriti hrvatski.

Koji se nečejo osirati na ono, kar se hrvatski ali slovenski govori, samo za to, ker je hrvatski ali slovenski govoren.

doli, ko doli padne, srdito ga popadne Palček, in zahiti tako močno, da ga pol leta ni bilo nazaj.

Kadar pa je padol meč iz višine jezen zgrabl Palček vruga in ga tak močno na tla telehl, da ni mogel vstati in se zvijal, kakor kača, ko jo ubijaš. Hitro zgrabl Palček meč in reče vrugu: Ako mi ne daš moje sestre in mojih bratov, koj te usmrtim. Ker si vrug ni mogel pomoči, reče Palčku, naj le vzame brata in sestro, da le njega še živega pusti. Tudi si naj vzemo, kar koli hočejo in morejo nesti. Veseli se zdaj vsi domov napotijo k svojej materi, katera se je močno razveselila, ko vidi vse svoje otroke še žive, katere je uže vse za mrtve imela, ker mislo je uže veliko let, mati je bila uže postarana in vsa izpremenjena, ker preved je žalovala za svojimi otroki, sedaj pa vidi vse pred seboj, zdrave in čvrste.

Mater je to tako prevzelo, da je od tega zbolela in tudi v kratkem umrla. Otroci so zdaj močno žalovali po materi; radi so pozneje hodili na materin grob moliti za rajno. Starši brat je prevzel posestvo ter zadovoljno živel na tem svetu, sestra se je omožila daleko proč k nekemu bogatemu meščanu. Palček pa ni imel miru, on spet odide po svetu iskati sreče; kako se mu je potem godilo, to nam ni znano. Vsi vrugi so se močno bali, in ogibali odslej Palčka. Oj, da bi se tudi nas tako bali vsikdar, posebno v smrtnej uri!

Oni koji prebivale Istre pred volitvami nazivajo Istrane, a po volitvah Italijane.

Oni, koji v knjigah i novinah zvejo Istro talijansko deželo.

Oni, koji pravijo, da ima v Istri pravico samo talijanski jezik.

Oni, koji smatrajo Slovence i Hrvate za brezpravne ljudi, ter jih nazivajo «šćavci».

Oni, koji delajo na uničenje hrvatskih občin samo za to, ker so hrvatske.

Oni sploh, koji tajé Slovence i Hrvate, ali v kolikor jih priznavajo, delajo da jih telesno in duševno uničijo.

Oni hočejo lišiti večino prebivalcev Istre njih omike, njih tradicij, njih jezika... oni hočejo napraviti talijanskom.

To so meš-tarji, to so, ako ne emisarsari, gotovo komisariji družbe interesov, koji niso naši.

Kaj i kakov je bil pokojni Dobrihn, to je pokazal se svojim dejanji, koja se nikdar ne pozabijo, i koja najjasneje kažejo, da lažejo oni, koji pravijo, da rodoljubi v Istri delajo za svoje osebne interese.

Ni o deželnom šolskem nadzorniku se ne more reči, da je kdaj delal za svoje osebne interese. A tako gotovo ni ob onem možu, kojega rodoljubi postavijo za kandidata.

Rodoljubom v Istri i njih kandidatom je nloga:

Zboljšati stanje slovenskega i hrvatskega naroda v Istri.

Pretrgati verige, v kojih je okovan. Osvoboditi ga jarma njegovih protivnikov.

Prebuditi ga.

Podučiti ga o pravicah, koje ima on i njegov jezik.

Pokazati mu, da ni šćavo, ampak svoboden državljan.

ter v vse te namene vporabiti vsa zakonita sredstva.

Rodoljubi isterski so uže dosegli uspehov — kar najbolje kaže trzanje protivnikov.

Narod spoznaje već i već svoje protivnike, njih spletke i varke, njih sredstva i namene, ter se daje vse manj loviti v njih mreže i zanke, v kojih bi ga hoteli uničiti.

Narod sve već i već spoznaje tudi rodoljube, njih namene, koji i pri svojoj osebnoj škodi delajo za zboljšanje stanja naroda.

Narod već i već spoznaje, kde je vera, a kde nevera, kde je zlo, a kde dobro; kdo dela za njegovo častno življenje.

Ali je većina to uže vpoznala, to pokazuje predstojeće volitve.

Volilci naj pridejo volit v popolnem številu volilne može; naj porabijo pol dneva ali jedan dan za svoje dobro.

Volilni moži naj bodo pošteni moži, koji se niso nikdar izneverili svojem narodu, i naj izvolijo poslanice, koje njim priporoči Edinost i Naša Slova.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je 14. t. m. obiskal črnogorsko kneginjo, ki se je na Dunaji mudila. Prišla je tja iz Temešvara, kder je bila pri pogrebu kneza Aleksandra Karadiorgievića.

Hrvatski sabor je bil 13. t. m. jako buren. Poslanici stranke prava so silno ostro govorili zoper predlogo, gledé pokritja troškov za vdušenje rabuke v letu 1883. Ban je odgovarjal in saborska većina je njegove izjave odobraval, ko je ude opozicije dolžil, da so prav oni z nezasišanimi sredstvi skušali ljudstvo hujskati. Ban je sklenol svoj govor z izjavo, da v sprejetji predloge vodi poroštvo, da se Hrvatska prizadeva, če tudi s žrtvami, varovati mir in red. Načelnik je potem predlagal, naj se poslanca Pilaslić in Bakardić za 31 sej izključita iz sabora, ker sta ga razžalila.

Srbski cerkveni zbor se snide 13. septembra, volitve se bodo vršile v prvej polovici meseca avgusta.

Ogrska poslanska zbornica je 13. t. m. sprejela predlogo, gledé preskrbenja potrebnega denarja za upravo državnih železnice in fabrik, v splošnej in podrobnjej razpravi.

Železnica iz Mostara v Metković se odpre 12. junija. Minister Kallay se dotične slavnosti udeleži.

Vnanje dežele.

Srbsko ministertvo je odstopilo; kralj je naročil Garašaninu, naj sestavi novo ministertvo.

V angleške spodnje zbornice je 12. t. m. izjavil Gladstone, da je ruski poslanec dogovor mej njim in angleškim ministertvom glede avfganske meje poslal ruskej vladi, da ga odobri. Zdj se poravnane vse prepisne točke. Dogovor je pridržan razsodbi ruske vlade.

Po vestih od 13. t. m. se angleška in ruska vlada o avfganskem prašanji nisti še popolnoma zjednili. «Agence Havas» poroča, da ruski odgovor, ki je prišel 12. t. m. zvečer v London, v načelu sicer ni zoper mejo, kakor je bila določena v Londonu, ali protivi se nekaterim posameznim točkam, ki zadevajo večidel pašnike. Upa se sicer, da se tudi to nasprotje poravná, ali zaradi zadreg, katere dela vladi parlament, mine skoraj gotovo še več dni, predno se doseže porazum. Dalje se iz enacega vira poroča, da ruska sicer odstopi od zulfikarske meje, ker pa si s tem odreže važno cesto, ki drži v Herat, zato zahteva odškodnino, in sicer, da se njej odstopi več pašnikov, katere zdaj rabijo Turkmeni. — V angleškem parlamentu je skoraj v vsakej seji na dnevnem redu avfgansko prašanje in vlada ima pri tem težavno stanje. 13. t. m. sta v zgornjej zbornici odgovarjala ministra Granville in Kimberley na razne interpelacije, poslednji je izjavil, da se na avfganske meji napravi več modčnih utrd, da bo angleška vojska lahko postopala ofensivno, ali zelo nevarno bi bilo, ako bi se v Heratu napravila angleška trdnjava.

Poročila od 14. t. m. pravijo, da se dogovori gledé avfganske meje vrše vspešno in da se utegnó k malu dokončati.

Italijanom ulegne rogoviljenje v Afriki kmalo začeti delati sive lasé. Angleška vlada je namreč v parlamentu naznanila, da svojo vojsko proti konci tega meseca pokliče iz Sudana; potem ostanejo Italijani sami v pustih krajih, kder jim noben dobičak ne blešči. Od vseh krajev obdani od sovražnikov, ne bodo se mogli dolgo držati; treba se jim bode umaknóti in zapustiti Afriko, ali pa vojsko tam silno pomnožiti; za poslednje pa ne bode denarja in tudi Italijani nikoli ne dovolé. Če tudi so dežel jako lakomni, da bi se njih vojska za nič in zopet nič v Afriki gonobila in italijansko kraljestvo gmotno uničevala. Italijanska ekspedicija v Afriki ni mogla imeti drugega namena, nego da Angležem, v vojni zoper krivega proroka pomaga; ker pa Angleži zapusté Sudan, morajo ga tudi Italijani zapustiti, ali pa sami začeti vojno zoper Mahdija, nič drugega jim ne ostane, prvo pa ni častno, in drugo ni mogoče; in tako se je ujela Italija v proglo, iz katere se ne more oteti. Tista italijanska zbornica, katera je nedavno izrekla vladi zaupanj, prepriča se v malo dneh, kako zelo se je prenaglila, da pa odvali sramoto od sebe, izlije svoj gnjev na ministre in sedanja italijanska vlada pade.

DOPISI.

Iz okolice 14. maja. (Toča). Ubogo ljudstvo! ta glas prihaja iz ust vsakterega, ki se na polju pokaže. Ubogi mil toži ti kmetič, ki z povešeno glavjo po opustošenih poljih hodi. Upanje, da mu Bog podari, če tudi ne dobro letino, pa vendar toliko, da ne bi bil njegov trud ves zastoj, šlo je po vodi. Šiba v podobni toči, in to nečuvane, oklestila je tako mladje po trtah, edinih drevesih, iz katerih okoličan kaj vdohi, da bo težko letos več kaj z njimi, po mnenju kmetov oškodovane so celo za prihodnje leto.

Toži res in jadicuje ubožni okoličan, ker ni imel uže dolgo dobre letine, pa mu je tudi to leto ni upati, ampak zanašati se bo moral le na zaslužek. Tega je pa sedaj prav malo, radi česa mu bode morda celo trpeti. Res ubog je kmet, kojemu uima vzame pridelek in se nema s čim preživeti! Zato bi morala občina ali vlada kaj za ljudi preskrbeti, ko jih slaba ura ali kaka druga šiba doleti. Kmet je tedaj skoraj obupan; ne ve česa bi storil, otožno hodi tja in sem in nepe nikoma, ko ga potreba — pomanjkanje vs kdajnega živčja — prisili, naloži na po-estvo dolgov, katerih se ne more potém nikdar več ali pa le z velikim naporom odkrižati.

Toliko zgornji kot spodnji okoličani bodo to poletje in sploh vse leto zelo potrebni zaslužka, vzlasti pa oni, ki ne znajo drugega rokodelstva, nego zemljo kopati in kamenje sekati (takozvani «malovariji»); treba jim bode tedaj kje prislužka ponuditi; naj bi se vsaj jednokrat jela graditi železnica Trst-Hrpelje in v delo jemali potrebni okoličani.

Ni res mnogo kar donša polje okoličan; ali vendar hudo ga zadene, ako mu vzame ono malo pridelka, s katerim večinoma poplača male dolgove, ki jih čez leto naredi. — Tu naj bi se pokazala usmiljena in bratska roka, ki bi ubožcem pomogla in ne lovila jih za svoje hudobne namere — kot delajo sedaj lahonski Ciko-

rjaši, ki mu izpodkopljajo še ono iskro vere, ki kmeta navdaja z upanjem boljše prihodnosti, če tudi je večkrat hudo tepen, ter ga ne tira v obupanje, kakor bi ga, ako bi bil brezveren, kakoršnega hočejo ti prenapeti preklinjavci narediti.

Pri tej priliki naj opomnim, da se mej nevednejšim kmetstvom še nahaja tu pa tam kako mrmranje, ki pa izhaja iz praznoverja čes: kak hudobnež ali kaka baba je točo naredila. To priča globoko nevednost, v kojoj še nekateri kmetje čepi, in bi vendar uže čas bil, da se izpodrine in to s prepričevanjem ljudstva z lece. Niso niti babe, niti dedci, ki točo delajo, ampak Bog, in temu se ne smemo protiviti, ampak se v njegovo voljo udati. Benevolus.

Iz Barkovelj 12. maja. V nedeljo po blagoslovu je imelo naše »pevsko društvo« svojo sejo v društveni krčmi. Te seje se je udeležilo mnogo naših rodoljubov, katerim je petje pri srcu in so želeli pristopiti za podporne ude, ker na take načine je pričakovati kaj dobrega vspeha v našem društvu. Najprvo so zapeli pevci »Hej Slovanci« in potem »Zrinjsko-Frankopanko«. Ta pesen je napravila veliko veselja mej našimi poslušalci. Zato gre vsa čast g. učitelju za trud, kateri je on imel pri tej pesmi, ker je nad polovico novih pevcev. Po končanej pesmi so nam odprli roko blagodarne može in darovali pevskemu društvu vsak po svojej moči in sicer gospoda: Anton Pogorelec, trgovec 15 f., Andrej Martelanc 5 fr. Po 2 for. ta le gospoda: Fran Pogorelec, pomočnik. Ivan Martelanc. Janez Marija Ferluga. Anton Rulca. Po 1 for. ta le gospoda: Jož, Znidaršič. Just Jež. Juri Šušmel. Luka Pertot. Anton Gombač. Fran Rebek. And. Barič. Janez Marija Ferluga. Jož Lavrenčič. Urh Mreule z Belvedera. Anton Spanger. Fran Lapan. Mihael Martelanc. Tomaž Sverca. Po 50 kr. g. Uršč Fran.

Vsem tem možem izreka podpisani odbor srčno zahvalo in posebno gospodu Antonu Pogorelcu, ker on je uže mnogo-krat podpiral naše društvo. Začasni odbor pevskega društva v Barkovlj.

Iz Kontovelja, 13. t. maja. — Včeraj zjutraj 12. t. m. ob 6. uri je jela pri nas silna toča padati. S prvega drobenja, potem pa lešnikove velikosti, pa tako gosta kakor povodenj. Ne le pri nas, temuč vse na okolo je pobila. Trajalo je to silno vreme več nego pol ure. Da še celo listje z dreves je otrsela in ogolila. Bil je prav čuden prizor po tem nesrečnem vremenu. Ubogi kmeti celo leto se moraš truditi in svoj siromaški kruh s potom svojega obraza makati, pa pride trenotek, in glej, ves tvoj up je pobit in tvoj trud zastoj. Pomilovanja vredno!

Pa kaj si mislite, kdo neki je prizval včerajšno točo k nam? Kdo pokončil naše vinograde in sadne vrte?

Kdo drug, nego Slovenci. — Ko sem se o omenjenem vremenu ustavil v nekeji hiši, slišal sem več možakov govoriti o tem in onem. Govorica je prišla tudi na današnje bahajoče se Slovence. In kaj je izustil nekdo onih možakov: Slovenci, Slovenci cikorja! to nam dajo Slovenci! Uhozi Slovenci! ne vem ali smo vredni pomilovanja, ali pa čestitana, da si drzevamo segati v pravice Božje.

Kako pa hočemo, da homo v resnici napreduje, ko nas sami sili matere Slave zametujejo? Pa mi se ne strašimo vsake stvari. Zvesti ostanemo našej materi Slavi in vse moči hodemo napenjati, da homo njo potpirali. Do zadnjega kanca kivi bodemo obračali vsak trenotek v prid našej slavnej domovini. Živeli Slovenci!

Iz Komna, dne 12. maja. — V cenjenem listu poslednje števe »Soče« od 8. t. m. se je nahajal mej drugim tudi nek dopis iz Komna, kojega g. dopisnik je vse svoje strune napel v obrambo v Komnu privadranega mogotca gospoda Domenika Gasparija; g. dopisnik poveljuje in povziguje omenjenega gospoda celo nad zvezde — On pravi in opisuje mej drugim, koliko, da je g. Gaspi. Komenskej občini in cerkvi koristil; meni se pa dozdeva, da je g. dopisniku »Soče« mogoče naj več koristil, ker se z njegovim črnim frakom »vedno okolo njegovih mlinskih kramov suše in iz istih prah ome taker se toliko za njegovo čast poteguje».

G. Gaspari je res v Komnu napravil parni mlin in kovačnico, ali vse to je napravil le sebi v korist in dobiček, s tem škoduje pa veliko našim domačim kovačem, koji so si poprej potrební živež služili, zdaj pa morajo brez dela okolo hoditi, in si istega, če hočejo svojo družino preživeti drugod iskati.

Menim tudi, da naši pradedje uže stoletja niso nezmletega žita uživali, saj imamo v bližnjem Peklu, Dornbergu, Prevačini, Batujah in še bližje mline, koji so vse kraško in še drugo žito v moko zdrobili.

Da si je g. D. G. kos vinograda dal napraviti, povod k temu dal mu je nek drug g. ki ga je še prej nimel, a niti istega napravil ni občini, ampak le sebi

na korist. Občina pri njem ni še za korekcijo vodila imela, škoda pa, rekli bi milijon korekcij, kajti koliko jo je izvozilo on iz občinskega kmeta, da je njegov parni mlin leto dni gonila, to bode le sam Bog vedel, torej to ima občina na korist, ki si mora s trudom vodnjake napraviti, da on vodo — kar mu pa nečem oponašati, kajti Bog nam jo je obilo podelil — na svojo korist in dobiček rač. Cerkvi, mislim tudi, da ni še ene mašne obleke — niti ene knjige iz svojega daroval, in če bi bil kaj za božjo čast napravil ali onišil, padele mu gotovo ne oide, kajti ključ kaj za božjo ali cerkveno čast stori, na dejati se ima gotovega plačila, če ne tukaj na zemlji, gotovo pa tam nad zvezdami, to nas naša sv. vera uči.

Ko se je braino društvo v Komnu ustanovilo, pravi omenjeni g. dopisnik na dalje, bil je g. Gasp. mej prvimi, da je k istemu pristopil — kdo pa ne bi bil? ter istemu društvu lepo sobo odstopil. Res da je g. Gasp. ud bralnega društva in da je sobo za 72 f. (beri) *do in sedemdeset forintov* društvu v najem dal, ne pa zastoj prepustil, in tudi to je njegov dobiček. G. dopisniku »Soče« bode mogoče znano, da je 24. aprila praznovala vsa naša vas svojega posebnega pokrovitelja, patrona naše fars sv. Jurija, kakor vsako drugo leto — oni dan namreč si je odločila občina svoj poseben praznik, isti dan ni noben občan, niti njegova živina v domačem polju delati kaj pa g. Gasp.? on je mogel isti dan je on vselejno svoje kopače v svoj blizu cerkve ležeči vinograd najeti — ker pa domači niso hoteli storiti, povabil je pa tujce — in niti župan niti drugi niso ga mogli od tega odvračati. Še v čisu službe božje ne, njegov mlin in kovačnica sta delala isti dan na vse kriplj in vse na njegovo korist in dobiček G. dopis. omenjenega dopisa »Soče« bi bilo moralo biti tako početje nekoliko manj!

Čestitem g. čitateljem Elinosti bode gotovo še o spominu nek dopis v tem listu iz Komna, kako je g. Gasp. lanske leto — o vojaških vajah, ki so se v našem ooližu vršile, kruh iz Nabrežine od nekega svojega rojaka priskrbel ter domačim pekom, kojih Komen, in prav pridnih, ne pogreša, hotel zgubo napraviti, katero je pa moral sam naj bolj trpeti. On tetej išče in kuje vse le sebi na korist in dobiček, še celo delavce, ki mu razna dela opravljajo, dobiva izmed njih nesrečnežev, ki so za kako malekrost kaznovani in v zapor dejani, za prav malekrostno plačo, kajti ubogi gre da razna domača in poljska dela opravlja, samo da meji četerimi zidovi vedno ne tiči, in da čisti zrak uživa. Gospodu dopisniku »Soče« bode tedaj to v pravi in resnični dokaz, da bole vedel drugi krat g. G. kaj bolje opisati, pa tudi njemu, da ne bole več v drugih rečeh in mej drugimi pošteniaki in iskrenimi rodoljubi prepira in nesloge kakul.

Komenčan.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Cesar je imenoval kurat kolegijskega kapitola v Piranu, č. g. Jakoba Mikaliča za kanonika sokatedralnega kapitola v Kopru.

Tržaški občinski svet je imel v četrti deseto letošnjo sejo. — Predno se je pričel dnevni red, interpeliral je svetovalec g. Nabergoj, zakaj ni bil k zadnji preizkušnji seji povabljen. Župan dr. Bazzoni je izjavil, da tega mora biti kriva le neskrbnost podredjenih organov in da uvede preiskavo. Ako bi Nabergoj bil Rasikovih, gotovo ne bi se bila pripetila taka neskrbnost; to je uže grdo in nesramno, da se sovraštvo tako očitno razodeva; res razvedni smo, kaj preiskava na dan spravi. — Potem se je sklenilo, naj se razdeli zemljišča avle Murat. Na to je prišla na vrsto prošnja Treščanov za donesek k troškom za nove zvone; predlagal se je prestop na dnevni red. A svetovalec Živic se je potegnil za to, da se prošnja usliši in ko je še dr. Vidakovič predlagal naj se dovoli 460 gld., sprejel se je ta predlog. Sklenilo se je dalje, naj se številu učiteljskega pomoči za enega učitelja in eno učiteljico ter naj se za novi mesti takoj razpiše konkurz. Društvo tržaških detomilov se je dovolilo 1200 gld. podpore. Nazadnje je prišel na vrsto računski sklop mestnega daci, ki se je odobril, magistratu pa naročilo, naj se pri visokej vlati potegne za to, da daci se priložnja tri leta da v najem mestu proti manjši poprednej odkodnini, nego se je dajalo do sedaj.

Volitcem, kateri so svoje volilno pravo reklamirali, bole došla te dni rešitev dotičnih reklamacij na dom; ako kdo dobi kako tako neugodno rešitev, naj ji prinese precej v naše uredništvo, da mu napravimo priziv ali rekurs — in to vse brezplačno.

Vabilo. Še enkrat vabi društvo Elinost vse rodoljube na veliko veselico, katera bode jutro popoldne ob 5 uri v vrtu in salonu »all'Aurora«. — Kedor le more priti naj ne zamudi te velikanske veselice. Torej, jutre vse, kar je našega, v Bošketo, k Aurori!

Izlet Tržaškega »Sokola« v sv. križ. Slabo deževno vreme je bilo sicer v četrti; a pri vsem tem se je prav mnogo Sokolov in drugih Tržaških rodoljubov vdeležilo izleta v Križ. Kakor znano je bil magistrat prepovedal ta izlet, a namestništvo je prepoved magistratovo zavrnilo in »Sokol« je veselo izletel na kriške višave. Ali magistrat se je hotel maščevati. Križani so hoteli iti »Sokol« nasproti z godbo, pa žandarji so godbo ustavili. Ko so potem hoteli godbo Sokole pozdraviti pred gostilno, kder so bili, zopet jih je ustavil okrajni komisar, z četi so hoteli potem cesarsko himno, ali tudi te jim niso pustili c. kr. žandarji. Na to pa so pevec šli na pomol gostilne in so zapeli cesarsko himno, žandarji so na to vzeli »Stellung« in nobeden se ni upal ustaviti pevcev. Nekto je potem hotel govoriti, magistratni komisar ga je ustavil in ko je nadaljeval, hotela ga je žandarmerija aretirati, ali končal je svoj kratki govor se živio Franc Jož in žandarji so ga pri miru pustili. Magistrat je rekviriral žandarje iz vse okolice in Trsta, da straži Sokole; k malo bi bilo več žandarjev, nego Sokolov. Ko se je Sokol vrnil, hoteli so Križani spremiti ga s plamenicami ali tudi to so jim zabranili žandarji. Ali ni to krasna ilustracija naših zmedenih razmer? Triester Tagblatt pravi, da je najbrže magistratovim vaškim potentatom vilo Cikorijske preveč šlo v glavo; da torej ne vedo, kaj delajo. Žandarji pridejo v konflikt z najsveteljimi četi, katere morajo gojiti in magistrat zavira to, kar ces. kr. oblastniji dopuščajo. Ni treba komentara.

Zasluzhen odgovor. Predsednik istrskega ljubanskega političnega društva (Società politica Istriana) je pisal vsem Istrskim županom, mej njimi tudi gospodu Kastelcu, občinskemu glavarju v Materiji to le pismo:

Onorevole Podestà!

Il Comizio elettorale tenutosi ieri a Parenzo per iniziativa della Società politica Istriana, proclamando i candidati proposti dalla Presidenza della Società stessa, ha con voto unanime addotato le seguenti misure:

a) che in generale tutti i patrioti presenti ed aderenti, nessuno escluso, si prestino con ogni mezzo pella buona riuscita dell'elezioni degli elettori eletti nelle comuni rurali; b) che in particolare in ogni comune elettorale avesse a costituirsi un comitato elettorale coll'incarico di prestarsi perchè le elezioni stesse riescano ovunque uniformi, e di tenere esattamente informata la Presidenza della Società politica Istriana di qualsiasi risultato od insorto ostacolo affinché questa possa formarsi un quadro esatto ed eventualmente provvedere a tempo il risultato finale corrispondente ai nostri voti, interessando specialmente gli Onorevoli Podestà dei capo luoghi per la effettuazione di tale deliberato.

Partecipando un tanto la firmata non dubita punto che l'Onorevole Podestà sarà per corrispondere, locchè caltamente anche gli raccomandando, pronta ad idennizzarle delle eventuali spese e con tutta stima si segna

Dalla presidenza della Società politica Istriana Pisino 12 maggio 1885.

Il Vice presidente

Dottor Amoro

All'Onorevole signore

Kastelich Gasparo

Podestà

Materia.

Na to je vrli rodoljub odgovoril tako le:

Materija 14. maja 1885.

Vzglemdo predsedništvo »Società politica Istriana« v Pazinu.

V rešenje Vašega lista od 12. t. m. s kojim mi naznanjate sklep Vašega zbora v Porču od 11. t. m., zadevajoj predstojer volitve knjetskih občin v državni zbor in sicer:

a) da sploh vsi patrioti navzoči in družljivi nijedan izključen si pomuži z vsakimi sredstvi za dober izid volitve volilnih mož kmetičkih občin;

b) da v vsakej volilni občini se ima ustanoviti volilni odsek z nalogo pomužati se, da postane volitev enolična, in da ta poroča predsedništvu societa polit. Istriana o vsakega uspeha ali zadržka, da si za more ona pri lobiti natušnost, oziroma o pravem času prevedeti, da uspeh odgovarja Vašim glasovom, priporočeno posebno občinskim glavarjem za svrhu te določbe, za kar ste toliko priznali, da tudi slučajne stroške povračiti ste obljubili, podpisani občinski glavar, katerega je slovenski mati porodila in kateri nikoli do hladnega groba ne bo se svojemu narodu izneveril, obžaluje, da uglebina societa politica Istriana se je toliko zmotila ter njemu gor omenjeni list poslala in sicer v ta kraj, kder italijanska priljubljenost mesta gotovo ne najde. Sicer pa meni ni znano, da bi iz gledna societa politica Istriana se svojim nasvetom tukajšnjemu slovenskemu narodu k blagostanju kaj pomagala, in tudi se zavaljujem za ponujeno oiskošnino, ktere tukajšnji narod ne potrebuje.

Mi in naši sobratu istrski Hrvati imamo naš slavno društvo Elinost, katero nam je uže marsikaj koristnega sv-tovalo, tedaj naš narod bode se le po načelu in nasvetu tega društva Elinosti ravnal ter po sklepu

od nad 3000 navzočega občinstva dne 10. t. m. v Lindaru volili bodedo v državni zbor za našega poslanca mnogozasluznega gospoda dr. Dinko Vitez ča. Se spoštovanjem

Kaspar Kastelich

občin. glavar.

Moško in taktno postopanje g. Gašperj Kasteica, kateremu je bila ponujana od mnogih volilcev kandidatura, naj služi v vzgled.

Cikorijske zvijače. Sior Poldo, dr. Angel, Primožič, Verzota e tutti quanti politični komedijanti hodijo zdaj po Trstu po vseh luknjah starega mesta, vsacega, katerega srečajo, nadlegujejo in ga prašajo, ako je volilec. Te dni so tako ujeli dva Rojčancina, mej njima nekega Tušarja, peklji so ga v nek brlog v staro mesto, ali ko so mu razodeli, da je tam uradnja cikorijske, ustrašil se je in odnesel pete. — Tudi toča je prav prišla Cikorjašem, napovedali so v »Cittadinu«, da bodo nabirali milostare za okoličane. — Prav je, da se okoličanom pomaga, ali pomoč mora biti kristijanska, kar ena roka da, ne sme vedeti druga. Ali cikorjaši bodo dosti hrupa delali, pa malo dali. — Pametnih ljudi ne bodo s tem slepili.

Glavna stvar je, da se zahteva od vlade, da odpise nekoliko na davkih; par forintov na vsacega — toni nobena pomoč. Društvo Elinost v tem obziru stori potrebne korake brez veliko hrupa. — Okoličanom pa priporočamo, da se ne zanašajo čisto nič na pomoč Cikorijske.

Železnica Trst-Irpelje. Komisija za ogled načrtane železniške proge se je večeraj sešla. Tržaški deželni odbor je poslal v to komisijo mej Slovenci zloglasnega Mauronerja, nekdanj Garibaldijevga orožnika, zdaj cikorjaškega kralja. Po perji se pozna ptič, po taci volitvah pa tržaški deželni odbor. Poleg vsega tega pa je g. Mauroner o železniških stvareh tako poučen, kakor novorejeno dete.

Razstava rož se je danes odprla. Ker je razstavitelj, g. Maron, čisti dohodek namenil dobrotelini zavonim, zato toliko bolj priporočamo našim bralcem, naj ne zamudé ogledati te lepe razstave.

Tržaške novosti:

Redka poštenost. Ladjetesalec Anton Frauzin je našel v ulici Stazione denarico s 8 fr., katero je prinesel na vodstvo policije, naj se izroči onemu, ki jo je zgubil. Pošten je mož tol!

Zadela je kap neko 45 letno okoličanko v hiši št. 135 ulica Ferriera. Ubogo so prenesli v bolnico, kjer je takoj izdahnola svojo dušo.

Goljufija. Nek potepuh je ogoljufal vratarja naše Caccia v ulici Farnetto št. 140. Prišel je k njemu z izgovorom, da je kmet na gruntu g. Caccia in da nema da bi plačal daci od teleta. Vrtar mu da zahtevanin 10 fr. 26 nov. in sedaj ni sluhati duha o njemu. Ogoljufal je tudi neko drugo gospo za 5 for.

Politijsko. Zaprli so 30 letnega Ivana V. iz Izle in 34 letnega težaka Vekoslava D. iz Sežane, ker so ju uže enkrat po potiru odposlali pa sta se zopet vrnila. — Radi razžalenja straže so zaprli 48 letnega težaka Kajetana P. iz Trsta. — 32 letnega Dragotina S. iz Maniago radi ostužnega obnašanja po ulicah, bil je pa popolnoma pijan, tako da ni znal kaj je delal.

Izpred sodnije. Korektor in urednik ne več izhajajočega lista L'Imparziale sta stala te dni pred porotno sodnijo, ker je Imparziale imenoval nekega Rosseggerja Iredentovca. Ta mož se je čutil žaljenega in je tožl oba imenovana. Porotniki so izrekli, da je beseda Iredentar žaliva in sodnija je osodila jednega in drugega na 3 mesce zapore. Dr. Angel, ki je eden prvih radeckarjev, zastopal je tožnika in dokazoval, da je beseda Iredentar žaliva. Mi ne trnimo sicer tega, ali nek reporter je izrekel latinski stavek: »Ipsi se condemnante. Morda je prav zadel!

Pred porotami v Trstu se bodo obranovale še ta le hudodelstva: 18. t. m.: goljufija, tatvina in izneverjenje, zatoženec Alojzij Skrbec; 19. in 20. t. m.: goljufija, zatoženec Fran Brant, in 21. t. m.: z. žig, zatoženec Jarnej Perossa.

Ogenj na Lloydovej ladiji »Argo«. Ko je bila te dni zakotvena pred Aleksandrijo ta ladija, vstal je opolnmoč ogenj na njej in nevarnost je bila velika, ker se je unelo tramovje blizo kotla. Mornarji angleške ladije »Iris« in francoske vojne ladije »Saguelay« so prišli na pomoč in ogenj zadušili.

Iz Kopra nam pišejo: V volilno komisijo za državni zbor je odločen tudi dr. Gambini, mož, ki se je po javnih ulicah Tepel z njak, ki je bil tudi radi tega kaznovan, ki sploh nema nikakega zaupanja pri veljavnih možeh, in tak človek bode figuriral v komisiji in delal na škodo prave avstrijske stranke. Čudimo se, da dajo takemu možu toliko zaupanja, katerega gotovo ni vreden. Kaj niso imeli drugega poštenega Avstrijca, da so izvolili prvega Iredentarja, ki je povsod kot tak poznan.

Iz Mavhinja nam pišejo: Dne 12. maja t. l. mej 5. in 6. uro je toča se vsipala po občini Mavhinji, Slivno, Šempolaj, Zgonik in naprej, pokončila popolnoma

vinski pridelek. Tolkla je na pol ure. Kar je, še manjkalo, dovršila je pa dne 15. t. m. mej 7. in 8. uro v jutro.

Politično društvo Sloga v Gorici je izdalo poziv na volilne velikega posestva na Goriškem, iz katerega posnemamo to le: »Sloga« se je posrečilo, da je po dolgem iskanji dobila moža, kateri zasluži popolno zaupanje ne samo Slovencev, ampak vseh veleposestnikov na Goriškem, vseh onih državljanov, katerim je ležeče na tem, da Avstrija obstoji in da so zadovoljni in srečni raznovrstni narodi, ki sestavljajo to staroslavno državo. Ta mož je visokoročni gospod Sigmund grof Attems, kamorotk Njegovega c. k. apostolkega Veličanstva presvitlega cesarja in veleposestnik v Podgori. Grof Attems je mož, katerega podpisano društvo priporoča svojim slovenskim rojakom in vsem pravicoljubnim goriškim sodeželanom kot najboljšega kandidata, katerega imamo zdaj za veliko posestvo na Goriškem. Njega treba je voliti, ali pa nikogar, ker mel svojima nasprotnikoma odlikuje se kot svetlo sonce od blede lune, ki dobiva svetlobo od sonca. Grof Attems se ne ponuja, ampak prosili smo ga, naj bi poslanstvo sprejel. Nerač je to storil, vendar odrekel se ni, ko je videl, da domovina zahteva to žrtve od njega. Grof Attems je vzglednega družinskega življenja, kakešno se nahaja le v onih družinah, ki se držijo starih, lepih in poštenih navad. Grof Attems je izobražen mož, če tudi se ne baha se svojim znanjem, ampak je skromen in uluden. Grof Attems je eden najpremožnejših posestnikov na Goriškem in jako dober gospodar, ki sam vodi svoja posestva in ne prepušča vsega tujim rokam. Grof Attems ne hrepeni po višjih službah, ampak je zadovoljen z vsakim mestom, na katerem more služiti domovini in cesarju. Attemsove zvestobe do vladarja in države ni nam treba zatrjevati; o vernem grofu se to po sebi razume in razžalivo bi bilo, ako bi hoteli to še posebe poudarjati. O političnih zadevah je grof Attems dobro poučen in vé natanko, kam merijo težnje posameznih strank, in kaj je državi potrebno. Politična načela Attemsova se popolnoma ujemajo z našimi načeli in z načeli vseh poštenih in pravicoljubnih sodeželanov. Grof Attems priznava narodno ravnopravnost v šoli in uradu, za katero hoče delati po svoji moči.

Dolžnost je enaka vsem, glasovati za kandidata, ki je sprejel program vsestranske ravnopravnosti, ki ne išče v državnem poslanstvu osebnih koristi, timveč hoče le domovini služiti, ki ga kliče od njegovega zasebnega dela na polje javnega truda. Plemeniti kandidat zasluži plemenito podporo. Nikdo naj mu ne odreka svojega glasa. Slovenci in spravljivi sodeželani, proslavimo se pred vso deželo, ako si izberemo tega spretnega, neodvisnega, značajnega, poštenega moža za svojega poslanca.

Rojaki, sodeželani! 8. junija t. l. naj bo le eden glas, ki bo prihajal iz naših ust: Sigmund grof Attems je naš kandidat, naš poslanec.

Ta oklic tudi mi z veseljem podpisujemo. Pravo je zadelo društvo Sloga. Attemsi so pošteni stari plemiči, ki enako ljubijo Slovane, kakor Furlane; grof Sigmund je v resnici mož vreden, da zastopa v drž. zboru goriško veleposestvo, on je uže po odgoji ravnopraven, in se bode gotovo potezal v državnem zboru za pravico in za prave koristi goriške dežele. Slovenski veleposestniki, vsi, kolikor vas je pojdite volit in volite grofa Sigmunda Attemsa!

Tržno poročilo.

Kava — malo obrajšana, kupčija mlahova po nižih cenah. — Prodalo se je 700 vreč Rio po f. 44 do 58, 400 Santos po f. 36.50 do 57. — **Sladkor** — živahna kupčija po viših cenah. Dnes stane sladkor v vrečah f. 22.50 do 24.50. — **Sadje**. — Pomeranče, limoni f. 2.50 do 5.75, fige v venci f. 15 do 16, rožiči I. vrste f. 7, opaša f. 16 do 17, crebe f. 11 do 13, Elemé f. 16 do 28, Sultanina f. 18 do 32.

Olje — namizno f. 60 do 90, jedilno f. 42 do 48. **Petrolje** — stalno na f. 9.50 do 9.60. **Domači pridelti** — fižol malo obrajtan, rudeči f. 10, hontec f. 11, koks f. 12, maslo f. 82 do 94. **Žito** — brez kupčije, cene se sopen pomikajo nazaj. **Seno** — dobro konjsko f. 1.50, volovsko f. 1.80. **Les** — dobro obrajtan.

Borsno poročilo.

Borsa zopet jako omahljiva; kurzi pri vsem tem jako trdni s tendenco, da gredo višje.

Dunajska Bors

dne 15. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih 82 gld 35 kr. Enotni drž. dolg v srebru 82 • 80 • Zlata renta • • • • • 107 • 70 • 5% avst. renta • • • • • 98 • 25 • Delnice narodne banke • • • • • 859 • — • Kreditne delnice • • • • • 288 • 25 • London 10 lir sterlin • • • • • 124 • 60 • Napoleon • • • • • — • — • C. kr. cekini • • • • • 9 • 86 • 100 državnih mark • • • • • 5 • 85 •

